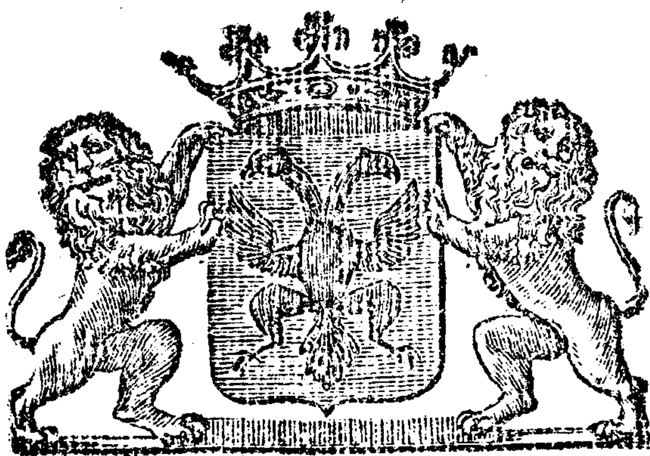
A°. 1841.

N°. 273.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden. —

DONDERDAG 18 NOVEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De kwestieuse domeinen van prins FREDERIK.

Onder het opschrift: *Domeinen van prins* FREDERIK, behelsde het *Weekblad van het Regt*, van den 30sten october, een uitvoerig artikel, waarin het regt des prinsen op de opbrengsten dier domeinen, in den tegenwoordigen staat van zaken, onweerlegbaar, naar ons voorkomt, betwist werd.

Men weet dat op de begrooting der middelen, onlangs aan de Kamer aangeboden, en door haar, als naar gewoonte, bewilligd, de opbrengsten dier domeinen, à *f* 190,000 's jaars, niet voorkwamen.

In de afdeelingen echter was verklaring gevraagd van hetgeen door de regering bedoeld werd ten aanzien dier domeinen; waarop de regering een ontwijkend en vrij verward antwoord gaf, hetgeen intusschen volstond om haar het doel, bewilliging des budgets, ook zonder de opbrengst der domeinen, te doen bereiken. Hare beantwoording luidde: »Bij de aanbieding der begrooting werd »door den minister van financiën gezegd, dat de »omstandigheden, welke met deze aangelegenheid »in naauw verband staan, nog in denzelfden toestand waren als ten verleden jare, en dat uit »dien hoofde de regering geene aanleiding gevonden heeft, immers vooralsnog, in eenen anderen dan ten verleden jaren geuiten geest daarop »terug te komen. Met die omstandigheden heeft »men op het oog, in de eerste plaats, de geldelijke liquidatie met Luxemburg, welke ondergeschikt is aan de afdoening van zaken met België, »en in de tweede plaats, de regeling van geldelijke »aangelegenheden met het koninklijk huis, die ook »weder afhankelijk is van den afloop der bewuste »onderhandelingen, bepaaldelijk ten aanzien van »de mede voor privaatrekening van koning WILLEM FREDERIK aangelegde kanalen. — Het ligt »dus wel in den aard der zaak, dat als er van de »eene zijde teruggave van de aan de agnaten van »Nassau uitbetaalde gelden en van een gedeelte »der inkomsten der domeinen van prins FREDERIK »gevraagd wordt, van de andere de teruggave van »de tot den aanleg der gezegde werken verstrekte »gelden in tegenrekening kan worden gebragt."

Hoe dit geacht mag worden *in den aard der zaak te liggen*, begrijpen wij niet. Gesteld al, dat koning WILLEM FREDERIK teruggave kan vorderen wegens gelden die hij tot graven van kanalen had *geschonken*, — zoo zouden dergelijke pretensiën eerst moeten worden gelegitimeerd en erkend, alvorens men inkomsten van domeinen waarop het land beweert regt te hebben, van het budget afrekken mogt.

Dat de zaken met België door onze regering nog niet zijn afgedaan, dat de geldelijke aangelegenheden van het koninklijk Huis niet worden geregeld, — dit alles is geenszins de schuld der natie; zij legt daartegen immers niet het minste struikelblok in den weg? En nu zou men haar deswege de opbrengsten van domeinen onthouden, waarop zij meent regt te hebben, na haar reeds een afkoop van successie-regten, die haar zeer onverschillig waren, te hebben laten betalen, na Luxemburg een afzonderlijk gebied van den koning te hebben laten worden, zonder Luxemburg te belasten met deszelfs regtmatig gedeelte aan de Nederlandsche staatsschuld.

En omdat deze pretensiën van Nederland tegen Luxemburg niet geregeld zijn, — noch misschien in de eerste jaren zullen geregeld worden, — daarom onttrekt men aan de Nederlandsche schatkist de opbrengst van domeinen, waarop Nederland aanspraak maakt!

Dat de ministers van den koning-groothertog zoo redeneren, moge nu wel eenigermate liggen in den aard der zaak, maar dat eene nationale vertegenwoordiging er genoegen mede name, dit schijnt althans minder in den aard der zaak gelegen te zijn.

Wat toch gaf aanleiding tot den afstand van domeinen aan prins FREDERIK? Waarop berustte dezelve?

Bij eene familie-overeenkomst van 4 april 1814, aangegaan nadat de toenmalige prins VAN ORANJE, (thans koning WILLEM FREDERIK, graaf VAN NASSAU) uitgeroepen was tot souvereine vorst van Nederland, was er bepaald, dat prins FREDERIK, na den dood zijns vaders, opvolgen zou in de Nassausche landen. Bij het traktaat van Weenen echter (art. 70) stond de koning der Nederlanden zijne Nassausche bezittingen aan Pruissen af, en ontving tot schadeloosstelling daarvoor het groothertogdom Luxemburg (art. 67); waarin gevolgelijk prins FREDERIK, na den dood des konings, zou moeten opvolgen, om voor het verlies van het Nassausch gebied schadeloos te worden gesteld. Intusschen was, bij het Weener traktaat, den koning de bevoegdheid gelaten, om betrekkelijk de erfopvolging in Luxemburg zoodanige beschikkingen te nemen, als welke hij zou achten overeenkomstig te zijn met de belangen des rijks en de gevoelens des vaders. Nu schenen de belangen des rijks mede te brengen, dat Luxemburg voor immer met hetzelve vereenigd bleve, een gevoelen hetwelk ook door de stellers der grondwet aan den koning werd uitgedrukt. Toen Luxemburg hierop voor altoos met Nederland vereenigd werd, scheen het billijk prins FREDERIK schadeloos te stellen voor zijn verloren erfregt op het groothertogdom. Die schadeloosstelling werd door de natie gegeven. Bij de wet van 25 mei (art. 1) werden aan den prins overgedragen de domeingoederen, gelegen in de rentambten van Breda, Niervaart, Oosterhout, Steenbergen, Zevenbergen en Zwaluwe, om door hem en zijne wettige mannelijke afstammelingen, volgens het regt van eerstgeboorte, te worden bezeten. Volgens hetzelfde art. 1 bedraagt de zuivere opbrengst dier goederen, renten, cijnsen enz. daaronder begrepen, ongeveer *f* 190,000 's jaars. (Iemand, met den staat dier goederen wel bekend, zeide ons onlangs, dat hij er zeer gaarne vijf millioen voor zou willen geven.) Wijders bepaalde artikel 3 (der gemelde wet van 25 mei 1816) dat Z. K. H. eerst in het genot der inkomsten van de voorzegde goederen zou treden op het tijdstip dat de prins VAN ORANJE (de thans regerende koning) *tot de souvereiniteit van het koningrijk der Nederlanden komen zou.*

Vooreerst is hier op te merken dat terwijl prins FREDERIK, volgens de oorspronkelijk familie-overeenkomst, eerst *na den dood zijns vaders* in de Nassausche bezittingen opvolgen zou, en het erfregt op het daarvoor in plaats gekomen groothertogdom Luxemburg dus ook eerst *na den dood zijns vaders* vruchten zou zien leveren, — de wet van 25 mei den termijn der regtsopenvalling *anders* vaststelt; misschien echter onvoorbedacht, en zonder eene andere beteekenis aan de andere woorden te hechten. Had men de oorspronkelijke uitdrukking behouden, dan zou prins FREDERIK eerst in het genot der inkomsten van de overgedragen domeinen gekomen zijn, *na den dood zijns vaders*. Een termijn, die natuurlijk niet door den vader had kunnen worden vervroegd.

Nu echter heeft de wet van 25 mei 1816 eenen anderen termijn genoemd. Zij bepaalde dat Z. K. H. eerst in het genot der inkomsten treden zou *op het tijdstip dat de prins* VAN ORANJE *tot de souvereiniteit van het koningrijk der Nederlanden zou komen.*

Wil men nu onderstellen, dat door die verschillende woorden niets verschillends is bedoeld; dat men ze beschouwen moet als synoniem met de uitdrukking: *na den dood des konings*, — dan kan er ook *voor den dood des konings* geene kwestie zijn om het genot der domeinen aan den staat te ontnemen en aan de prinsen te geven.

Neemt men daarentegen aan, dat de uitdrukkingen niet synoniem zijn; hecht men aan de woorden eene bijzondere beteekenis, — dan moet men zich ook aan de uitdrukkelijke beteekenis houden, en dan vervalt de termijn met het tijdstip dat de toenmalige prins VAN ORANJE *tot de souvereiniteit van het koningrijk der Nederlanden komen zal*; niet later, maar ook niet vroeger.

Waaruit bestond nu het koningrijk der Nederlanden toen de wet van 25 mei 1816 gemaakt werd?

Toen bestond het (grondwet 1815, artikel 1) uit de provinciën: Noord-Braband, Zuid-Braband, Limburg, Gelderland, Luik, enz. Toen was het groothertogdom Luxemburg *onder dezelfde souvereiniteit* als het koningrijk der Nederlanden geplaatst. (Grondw. 1815, artikel 1.)

Is nu de toenmalige prins VAN ORANJE (thans WILLEM II) gekomen tot de souvereiniteit van het koningrijk der Nederlanden, bedoeld bij artikel 3 der wet van 25 mei 1816? — Immers neen. Het tegenwoordige koningrijk der Nederlanden is een gansch ander rijk dan het toenmalige; en, wat hier inzonderheid afdoet, het groothertogdom Luxemburg is geheel afgescheiden van het koningrijk. Het werd er van afgescheiden, alvorens de termijn verviel.

Nederland droeg de domeinen eventueel over, op grond van het voordeel, hetwelk het uit de voortdurende vereeniging van Luxemburg, *na den dood des konings*, met Nederland trekken zou. Luxemburg werd *voor den dood des konings*, *voor dat de toenmalige prins* VAN ORANJE *tot de souvereiniteit over het koningrijk der Nederlanden kwam*, van het koningrijk afgescheiden: de gestelde voorwaarde werd dus niet vervuld.

De regtelijke rede verviel; derhalve ook het regtelijke gevolg; *cessante causa, cessat effectus.*

Uit hoofde van het vermeend belang der verant-

ging van Luxemburg met het koningrijk der Nederlanden, werden de domeinen aan prins FREDERIK aangewezen ter vervanging van zijn opvolgingsregt.

Met de afscheiding verviel de beweegreden. *Omdat* Nederland ten gevolge der vereeniging *de voordeelen* trekken zou van Luxemburg, *daarom* droeg het de domeinen aan prins FREDERIK over; en nu zou Nederland, ook zonder de voordeelen *te erlangen*, schadeloosstelling geven? Men zou, Luxemburg van hetzelve hebbende afgescheiden, *vóór het vervallen van den termijn*, *tegen welks vervalling gecontracteerd werd*, vorderen, dat het de inkomsten zoo afstaan, welke het slechts afgestaan had tegen den tijd dat het anders voordeelen verliezen zou?

Inderdaad, eene dergelijke vordering zou door elken regter zeer zonderling worden gevonden.

En nogtans is men begonnen de inkomsten der bedoelde domeinen van het budget te schrappen, en hebben de Kamers eene begrooting van middelen bewilligd, waarop die inkomsten niet stonden vermeld.

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Konstantinopel, 27 *oct.* De afscheids-audiëntie van lord *Ponsonby* bij den grooten heer had met bijzondere plegtigheid plaats, en de door den sultan bij deze gelegenheid gesproken woorden, gaven eene diepe ontroering van den jeugdigen monarch te kennen, die op dat oogenblik wel gevoelde, dat hij waarschijnlijk voor altijd van eenen warmen, toegenegenen vriend scheidde. De onderscheidingen, die den teruggeroepenen gezant bij het afscheid van de Turksche ministers ten deel vielen, zoo wel als de wijze waarop de Turksche nieuwsbladen dezelve mededeelen, schijnen den graaf *de Pontois* zoo zeer gekrenkt te hebben, dat hij vermeende, bezwaren te moeten inbrengen over de verwaarloozing van zijnen persoon bij eene dergelijke gelegenheid. *Rifaat*-bei verontschuldigde zich daarmede, dat men in den laatsten tijd van de zijde der Porte minder gewigt aan het ceremoniëel pleegde te hechten, daar het gewigt der verhandelingen de waarneming der vormen als bijzaken heeft doen schijnen; de verwaarloosde overreiking der tabakspijpen, namelijk, welke bij zulke gelegenheden plaats vond, en waarover de heer *de Pontois* zich beklaagde, was eene onwillekeurige vergissing geweest, die ligt door eene eenvoudige herinnering van de zijde des heeren *de Pontois* had kunnen vermeden worden. (*A. Z.*)

RUSLAND.

Van de Russische grenzen. Langs zekeren weg verneemt men de volgende nadere bijzonderheden aangaande den opstand in Lijfland. De Russische bisschop in Riga, wien de vrijheden der Duitschers in de Oostzee-provinciën eenen doorn in het oog waren, en die het aantal zijner onderhoorigen, ten koste der Duitschers, wenschte te vermeerderen, voedde in het geheim de ontevredenheid der, wel is waar vrije, doch onvermogende Letten en Esthen, en beloofde hun, indien zij tot de Grieksche godsdienst wilden overgaan, in het binnenste van het Russische rijk een vrij land. Eene groote menigte Letten ging over en wilde verhuizen, maar kreeg nergens land, daar de bisschop alles buiten weten der regering gedaan had. Nu werd hun gezegd, dat zij eigenlijk heeren van den grond en door de Duitschers verdrongen waren. Het gevolg was een volslagen oproer, dat wel tot eene omwenteling of ten minste tot grove buitensporigheden had kunnen leiden, zoo de regering niet spoedig ware tusschenbeide gekomen. Eenige honderden kozakken waren toereikende om de boeren tot hunnen pligt terug te brengen. De bisschop is, tot straf zijner opruijing, in een klooster gezet, en de gansche overgang der boeren voor nietig verklaard. (*A. A. Z.*)

DUITSCHLAND.

Leipzig, 11 *nov.* Niet onbelangrijk is eene vergelijking van het verkeer van personen tusschen onze stad en Berlijn, gedurende de laatste weken der mis (10 sept.—16 oct.) met den nog bestaanden snelpost. In dezen laatsten tijd zijn daarmede slechts 54 reizigers aangekomen en 60 weder vertrokken, welke getallen, vóór de opening van den spoorweg, dikwijls dagelijks werden overschreden. Het door de regelmatige posten volvoerde transport van personen bedroeg, gedurende den opgemelden tijd, in ronde getallen, stellig 3300 komende en 3300 vertrekkende reizigers. (*L. A. Z.*)

ENGELAND.

Londen, 13 *nov.* Het heden morgen wegens de gezondheid der koningin uitgegeven bulletin was wederom zeer gunstig. De koningin had eenen zeer goeden nacht doorgebragt; er vertoonde zich geenerlei ongunstig verschijnsel; ook de jonggeboren prins was bij voortduring zeer wel.

Z. K. H. prins *Albert* heeft den secretaris van staat voor binnenlandsche zaken doen weten, dat het Hr. Ms. verlangen is, om, ter gelegenheid der geboorte van eenen troonopvolger, de koninklijke genade uit te strekken tot alle gevangenen wegens staatkundige vergrijpen, alsmede tot alle zoodanige gevangenen, welke zich gedurende hunnen gevangentijd goed gedragen hebben en die dus gebleken zijn genade waardig te wezen.

— De stempel, welke thans op de onvervalschte exchequer-bills gedrukt wordt, om dezelve als echt te kenmerken, schijnt echter nog ontoereikende te wezen om het vertrouwen des publieks weder geheel te herstellen. Men verlangt volstrekt eenen beteren waarborg voor de echtheid der exchequer-bills, dan den ligt na te maken stempel, die thans gebezigd wordt. Algemeen schijnt men in de city de oprigting van een bureau te verlangen, alwaar een ieder zijne exchequer-bills kan doen nazien. Van zoodanigen maatregel alleen verwacht men een algeheel herstel van het publieke vertrouwen.

Londen, 14 *nov.* Een onzer dagbladen wil weten, dat de koning der Franschen, nadat een plan, om de jeugdige koningin van Spanje met eenen zijner zonen in het huwelijk te laten treden, is afgesprongen, nu zijnen invloed aanwendt, om eene huwelijks-vereeniging van de genoemde vorstin met eenen der zonen van don *Carlos* tot stand te brengen. De gewezen koningin-regentes *Chistina* zou dergelijk ontwerp mede begunstigen.

FRANKRIJK.

Parijs, 14 *nov.* Het regstgeding *Quenisset* is thans het voorname onderwerp van de algemeene aandacht. Naar men verzekert zullen er 14 personen op de bank der beschuldigden plaats nemen. Al de vertakkingen der geheime genootschappen zouden thans bekend zijn, en de zaak wordt voor de gewigtigste gehouden, die er sedert 1830 aanhangig is geweest. Men noemt het reeds het monster-proces, waarbij dat van het april-komplot en dat van den aanslag *Fiesschi* niet in vergelijking zullen kunnen komen. Het hof laat zich bijzonder aan de zaak gelegen liggen, en zoo dikwijls de heer *Pasquier* des morgens eenig verhoor gehouden heeft, begeeft hij zich des avonds naar de Tuileriën.

— Men heeft, met bijzondere berigten uit Oran van den 29sten, eenige tijding van den generaal *Bugeaud*; wel geene regtstreeksche, maar door middel van Arabische ruiters, behoorende tot eenen bevrienden stam, welke in de nabijheid van Misserghion zijn aangekomen. Volgens het zeggen dezer lieden, heeft de veldheer zijnen togt naar Tlemcen volbragt; — heeft hij aan de Oued-Sinan geenen belangrijken tegenstand ontmoet, maar is hij aan den beruchten doortogt aan de Oued-Isser genoodzaakt geweest, verscheidene stellingen stormenderhand te vermeesteren, waarna hij behouden in Tlemcen, eene stad van 10000 inwoners, aan de grenzen van Marocco, is aangekomen.

— In Madrid zijn eenige kamerjuffers van de koningin, behoorende tot de meest geachte Spaansche geslachten, als verdacht van deel te hebben genomen van het jongste complot, gearresteerd.

— Men heeft berigt uit Barcelona tot den 8sten. De junta heeft verklaard, haar gezag te willen nederleggen, onder voorwaarde van zelve zorg te mogen dragen voor de verdere slooping van den binnenwal van het kasteel. De generaal *van Halen* ligt voor de stad, en heeft het fort Montjoui bezet. Hij heeft aangekondigd, gelast te zijn, om het wettig gezag in Barcelona te herstellen, en de slooping der citadel te beletten; doch schijnt den 7den nog nadere instructiën van den regent te hebben verlangd, alvorens geweld te gebruiken.

— Te Alicante is het tot onderwerping komen der junta niet meer waar dan te Barcelona. Zij is, het is waar, uiteengegaan, maar niet dan na vooraf de volgende besluiten te hebben genomen:

1°. Het slechten van den grooten toren van het kasteel, welke de stad beheerscht.

2°. Het wegnemen van al de steenen van de constitutie, op welke de namen van *Christina* en *Ferdinand* te lezen staan.

3°. Het afzetten van alle beambten wier vroeger gedrag hen het openbaar vertrouwen onwaardig doet zijn.

4°. Het uit de rangen der nationale garde weren van al degenen, die niet genoegzaam als liberalen bekend zijn.

5°. Het slechten van het gebouw der inkwisitie

6°. Het in hechtenis nemen van alle verdachte personen.

7°. Het schorsen der aan het bagne begonnen werken.

Den vierden ging men ook werkelijk voort met het slechten van het kasteel en zelfs met het gedeelte van het nieuwe marktplein. Dien zelfden dag had men den gewezen gouverneur van Morella, op den enkelen eisch van de nationale garde, gefussilleerd.

— Uit Rijssel schrijft men het volgende: Eene ongeloofelijke weddingschap heeft jl. maandag den dood van eenen man te weeg gebragt. Die persoon bevond zich in eene wijnkroeg om het feest van St. Crispinus te vieren, alwaar men eene levende muis gevangen had; op de uittarting die hem gedaan werd, om de muis tot zijn ontbijt te eten, antwoordde hij, dat hij voor 50 fr. haar levende zou doorslikken. Hetzij nu de voorgestelde som gedeponeerd werd, òf wel dat een kwalijk geplaatst eergevoel den onvoorzigtige gedreven hebbe, genoeg, dat deze zijn voorstel ter uitvoering bragt, en de muis levende doorzwolg. Naauwelijks was hem dezelve door de keel gegleden, of hij werd door vreesselijke stuiptrekkingen overvallen, zoodanig, dat men verpligt was hem te binden, om hem te beletten zich de armen of beenen te verbrijzelen. Men bragt hem onverwijld eenige geneeskundige hulp toe, maar deze was geheel vruchteloos; na verloop van drie uren is hij, onder de vreesselijkste folteringen, overleden. Beklagenswaardig is het hierbij nog, dat hij vader van een zestal kinderen is.

BELGIE.

Brussel, 15 *nov.* Gisteren zijn door den procureur des konings, vergezeld van de plaatselijke autoriteiten en de gendarmerie, vele oorlogs-wapenen in beslag genomen.

De heer *Jottrand* is gedagvaard om ophelderingen aan den regter ter instructie in de zaak van het komplot te geven.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 15 *nov.* Als vervolg op en in verband met hetgeen vroeger is berigt, betrekkelijk de nieuwe Luxemburgsche grondwet, vernemen wij thans uit eene, zoo als wij reden hebben te vertrouwen, geloofwaardige bron, dat het Z. M. den koning behaagd heeft, prins *Alexander* te benoemen tot hoogstdeszelfs plaatsbekleeder in het groot-hertogdom Luxemburg.

— De procureur-generaal bij het provinciaal geregtshof in Noord-Braband in ervaring gekomen zijnde, dat sedert eenige maanden in de provincie in omloop zijn gebragt kennelijk valsche dubbele stuiverstukken, zoogenaamd *dubbeltjes*, welke bij een grondwettig (?) scheikundig onderzoek gebleken zijn *meestal* te bestaan uit geel koperen ronde plaatjes, aan de werking van *kwik* onderworpen geweest: sommigen zelfs uit enkel *blik*, *alle* bewerkt ter gemiddelde grootte der oude afgesletene dubbele stuivers (dubbeltjes), zoo als die thans in de wandeling voorkomen, en die zich op het bloot gezigt van de *echte* laten onderscheiden; omdat velen van die zelfs geene sporen van eenig stempelwerk dragen, heeft vermeend, elk en een iegelijk oplettend te moeten maken, om de zoodanige dubbele stuiverstukken (dubbeltjes) niet in ontvangst te nemen, en niet weder uit te geven; immers wil men zich niet bloot stellen aan de straffen, bij artikel 135 van het lijfstraffelijk wetboek bepaald tegen dengene, welke, hoezeer voor *goede* en *gangbaar* ontvangen, die dubbeltjes, wetende dat dezelve valsch zijn, weder uitgeeft en in verderen omloop brengt.

Maastricht, 13 *nov.* Men spreekt meer dan ooit van den aanleg van eenen ijzeren weg van hier naar Aken, en men wacht eerlang voorname ambtenaren, om zich deswege te beraden.

— Een gerucht, alsof de heer generaal *des Tombe* naar elders zoude worden verplaatst, wordt alhier als ongegrond beschouwd.

Verslag der centrale afdeeling omtrent de wets-ontwerpen tot vaststelling der tien hoofdstukken van de begrooting voor 1842 en 1843 en der onvoorziene uitgaven gedurende dezelfde jaren.

Na het onderzoek der uitvoerige antwoorden op hare voorgedragen bedenkingen, hebben zich de afdeelingen bepaald tot het maken van eenige weinige aanmerkingen, alhier achtervolgens op te geven:

Ten opzigte van het IIde hoofdstuk betwistte de eerste afdeeling geenszins aan den koning het regt, om de

bezoldiging te regelen van alle kollegiën en ambtenaren die uit 's lands kas betaald worden; doch merkte aan, dat, volgens artikel 60 der grondwet, de bezoldiging op de begrooting der staatsbehoeften moet gebragt worden, op welke begrooting, volgens artikel 122, de inwilliging van de Staten-Generaal wordt vereischt; waaruit als van zelf volgt dat de regeling der bezoldiging is afhankelijk van de inwilliging der Staten-Generaal. Dezelfde afdeeling bleef verder het gevoelen koesteren dat de ambtswedde van den secretaris der rekenkamer nimmer die van de leden moet overtreffen; dat de splitsing tusschen *traktement* en *toelage* (welke op zich zelve door een lid als strijdig werd beschouwd met den aard eener begrooting, die van zelve is tijdelijk) juist vroeger is gedaan, om langzamerhand tot vermindering van traktement te geraken, zonder den in functie zijnden ambtenaar te benadeelen; dat alzoo, wanneer de bezoldiging van het een of ander moet geregeld worden, alleen het traktement en niet de tijdelijke toelage kan in aanmerking komen. Vele leden der eerste afdeeling achtten de begrooting van het IIde hoofdstuk onvolledig, omdat daarop de hooge raad van adel niet wordt vermeld, zonder dat het vroeger door de Staten-Generaal geuit verlangen daarop van invloed kan zijn.

De eerste afdeeling oordeelde dat de gegevene antwoorden, betreffende het IVde hoofdstuk, èn wat den vorm èn wat de zaak zelve betreft, onvolledig waren, en veel te wenschen overig lieten.

De eerste afdeeling zag verder de noodzakelijkheid niet in (Vde hoofdstuk), om 5 millioen van de negotiatie voor de droogmaking van het Haarlemmermeer te fourneren, op een oogenblik dat de kosten der gemaakte en aanbestede werken nog slechts 2 millioen bedragen.

Dezelfde eerste afdeeling had zich gevleid, en wel op grond van vorige gedane toezeggingen, dat de regering zou zijn overgegaan (IXde hoofdstuk) tot eene herziening der pensioenen, wachtgelden en afloopende betalingen; doch heeft thans met leedwezen opgemerkt, dat de regering het denkbeeld van verkregen regt schijnt te omhelzen, welk regt welligt zou kunnen geacht worden aanwezig te zijn ten aanzien van den ambtenaar, die, na vele jaren gefourneerd te hebben, niet meer pensioen heeft bekomen dan de wet of het reglement heeft bepaald: maar niet met grond kan worden ingeroepen door die menigte ambtenaren, die in het genot zijn van tijdelijke of altoosdurende gratificatiën, toelagen of hoe men zulke begiftigingen ook moge noemen, en door die menigte gewezene ambtenaren, die, tot betrachting van bezuiniging, onder het genot van volle bezoldiging zijn gepensioneerd, of, onder den titel van wachtgeld, het dubbel of meer genieten van hetgeen waarop zij als pensioen zouden kunnen aanspraak maken.

De eerste afdeeling wilde niet onderzoeken, of het bedrag van een onlangs aan een gewezen minister toegelegd pensioen wordt gewettigd door een vroeger door denzelven genoten wachtgeld. Zij wenschte alleen te weten, waaruit die 9 duizend gulden jaarlijks, en bepaaldelijk in 1841, zijn betaald?

Uit de door den minister, pag. 11, gegeven antwoorden, schijnt te volgen dat de daggelden van de commissarissen, belast met de uitvoering van het traktaat met België, steeds door dezen worden genoten, wanneer zij in de plaats, waar de commissie tot welke zij behooren gevestigd is, *moeten* tegenwoordig zijn. De eerste afdeeling meende dat alleen het werkelijk tegenwoordig zijn regt op de daggelden kon geven.

Zonder in herhaling te treden van de gemaakte aanmerking op de groote kosten van het bestuur der domeinen, wilde de eerste afdeeling het niet onopgemerkt laten voorbijgaan, dat zij waarlijk niet kan beseffen, hoe een ambtenaar ƒ2300 's jaars noodig zou hebben tot bestrijding van reiskosten.

Wanneer men nu de sommen zamentrekt, die, volgens de inlichtingen der regering, tot nu toe uit de ƒ 500,000 voor onvoorziene uitgaven zijn bestreden, en die thans op de begrootings-wetten zelven zijn uitgetrokken, dan zal men de zekerheid bekomen, dat, indien de som van ƒ 500,000 tot nu toe voldoende was, dezelve in het vervolg veel te hoog zou wezen. Behalve de vroeger op dat wets-ontwerp gemaakte aanmerkingen, werd dus ook bij de eerste afdeeling op eene vermindering van het bedrag aangedrongen.

Wanneer de eerste afdeeling zich bij dit tweede onderzoek heeft bepaald tot slechts zeer weinige aanmerkingen, was dit vooral omdat zij het nut niet kon inzien van eene gedurige herhaling van hetgeen zoo dikwerf is gezegd. Het is er echter verre van daan, dat zij daar stilzwijgen, ook ten aanzien van meer belangrijke onderwerpen, zou kunnen worden afgeleid, dat hare leden, genoegen nemende met de antwoorden der regering, thans hunne goedkeuring aan de begrootings-wetten zouden geven. Bij de meeste, zoo niet alle, bestaan hiertegen gewigtige bezwaren; zij deinzen voor het denkbeeld terug, om de natie voor twee jaren zulke aanzienlijke uitgaven op te leggen. Zij vreezen dat schuldvermeerdering het blijvend middel zal zijn, om de gewone inkomsten aan te vullen tot voorziening in de gewone uitgaven. Zij zien dan ook de toekomst met bekommering te gemoet, te meer nog, omdat de regering genoegzaam heeft kenbaar gemaakt, dat geene afdoende bezuinigingen of verminderingen zijn te verwachten.

Vele leden der eerste afdeeling kwamen terug op hun vroeger geuit gevoelen, dat het oogenblik nog niet daar is, om eene tweejarige begrooting vast te stellen. Hoe kunstmatig ook uit de woorden van de grondwet moge worden afgeleid, dat het *een jaar* vóór het verschijnen van den termijn, thans nog geene toepassing kan vinden, omdat er nog geene tweejarige begrooting heeft bestaan, zal het toch geen betoog behoeven, dat de bedoeling van dat grondwettig voorschrift, om namelijk aan de Staten-Generaal genoegzamen tijd tot bedaard onderzoek en rijpe overweging te gunnen, thans niet wordt bevorderd, veelmin bereikt, nu dat onderzoek en die overweging in weinige weken zou moeten afloopen. Die leden wezen op de beantwoording van de regering zelve, welke op bijna elke bladzijde voorkomt, dat deze of geene zaak eene nadere regeling vordert. Zij vragen het met vertrouwen, of het doelmatig kan zijn, bij zoo veel onbestemds en onzekers, thans de ontvangsten en uitgaven voor twee jaren te bestendigen?

De *tweede* afdeeling heeft haar genoegen betuigd wegens de moeite en zorg, welke door de hoofden van departementen is aangewend tot het verschaffen van zoo veel mogelijk volledige inlichtingen. Vele harer leden zouden daarin kunnen berusten, wanneer slechts de omstandigheden zulks toelieten; maar zij moesten tot hun leedwezen verklaren, dat zij de huishouding van staat te omslagtig en te kostbaar bleven beschouwen, en zich dus gedrongen voelden op vereenvoudiging en bezuiniging bij voortduring aan te dringen.

Een lid dezer afdeeling verklaarde geene genoegzame inlichting bekomen te hebben nopens de som van ƒ42,000, vermeld bij onderdeel *b* der XLIste afdeeling van het Vde hoofdstuk; en vroeg of deze som vertegenwoordigt de intresten à 5 pCt. van een kapitaal van ƒ 840,000, hetwelk de maatschappij vermeent van het rijk te kunnen vorderen, ten gevolge der overeenkomsten ter zake van de koperen munt met de regering aangegaan.

De overige leden konden, om vroeger vermelde redenen, niet goedkeuren de sommen sub *a* en *b* van de XLIste afdeeling, Vde hoofdstuk, uitgetrokken.

De leden der *derde* afdeeling konden niet ontkennen dat de memorie van beantwoording, met zorg bewerkt, op vele punten belangrijke inlichtingen verschaft, en dat de bijgevoegde staten en tabellen door hen met genoegen waren ontvangen. Het moest hun echter leed doen dat de veelvuldige bedenkingen der Kamer over de algemeene strekking tot uitbreiding der uitgaven, bij het eerste onderzoek in het midden gebragt, niet eenig meer wezenlijk resultaat tot ontlasting der begrootingen hadden opgeleverd, en dat de weglating der beoogde vertimmering aan de lands-drukkerij en de opheffing der stoeterij te Borculo (welke laatste zeker niet algemeen wordt goedgekeurd) de twee eenige posten zijn, waarmede deze begrootingen zijn verligt geworden. Deze afdeeling had vooral gehoopt, dat de pensioenen, wachtgelden, toelagen en afloopende betalingen niet bij het IXde hoofdstuk, de uitgaven van het ministerie van financiën moetende behelzen, zouden gebleven zijn, maar, naar het verlangen, door haar en in andere afdeelingen vroeger geuit, geschift zouden zijn geworden en overgebragt bij de verschillende hoofdstukken waartoe zij wezenlijk behooren. Terwijl de derde afdeeling nu met genoegen de toezegging aannam, dat die splitsing en overbrenging, bij eene volgende begrooting zal in acht genomen worden, en geheel in het midden liet de redenen voor het niet dadelijk voldoen aan gemeld verlangen, bij de memorie bl. 110 gegeven, is zij, twee leden uitgezonderd, op het denkbeeld gekomen, alsnog der regering in ernstige overweging te geven, om het IXde hoofdstuk in drie wetsontwerpen te splitsen, van welke het eerste de nationale schuld zou inhouden, het tweede de som voor de pensioenen, wachtgelden, enz. benoodigd, terwijl het derde alle de uitgaven, tot het ministerie in alle deszelfs onderdeelen betrekking hebbende, zou bevatten. De afdeeling, als boven, oordeelde dat zoodanige splitsing, welke van eene afzonderlijke stemming over ieder dezer drie onderwerpen zou gevolgd worden, eene allernuttigste strekking zou hebben en veroorzaken dat de intrest-betaling der nationale schuld onafhankelijk wierd gemaakt van het oordeel over andere posten, het ministerie van financiën betreffende, terwijl dit wederkeerig zou ontheven worden van den invloed der som van ƒ 2,725,000, voor pensioenen en wachtgelden gebragt; van welke slechts ƒ 288,489 directelijk ten laste van hetzelve kunnen gebragt worden. De twee bedoelde leden, hoewel het denkbeeld op zich zelf wenschelijk achtende, verklaarden dit verlangen van de overige leden der derde afdeeling niet wel te kunnen ondersteunen; van gedachten zijnde, dat het moeijelijk te vereenigen was met de bepaling van de 1ste en 2de alinea van art. 125 der grondwet. De overige leden bestreden deze zwarigheid, door op te merken; dat, evenzeer als de Iste en IIde hoofdstukken der begrooting niet kunnen gezegd worden bepaaldelijk betrekking te hebben tot een departement van algemeen bestuur, en deze uitgaven echter bij afzonderlijke hoofdstukken en wetten worden voorgedragen, evenmin de rentebetaling der nationale schuld en de pensioenen en wachtgelden, enz., gezegd kunnen worden, bepaaldelijk tot het ministerie van financiën te behooren, en niets dus schijnt te verhinderen dat ook deze uitgaven bij afzonderlijke hoofdstukken en wetten zullen worden voorgedragen en vastgesteld.

Eenige leden betuigden, nog niet te kunnen instemmen met hetgeen de minister omtrent het regten, door de gepensioneerden op dezelve verkregen, bij zijne memorie van antwoord gezegd heeft.

De leden der derde afdeeling hebben voorts begrepen dat, na de toezending der bedoelde memorie en den korten staat der veranderingen, — van alle welke de slotsom hierop nederkomt, dat de regering de begrootingen door haar voorgedragen, met uitzondering der genoemde posten, geheel handhaaft op de hoogte die zij oorspronkelijk hadden, — het weinig kan te pas komen, veelmin eenig nut aanbrengen, om andermaal in omstandige schriftelijke discusiën over de verschillende posten te treden, te minder, daar dezelven, naar den stand waarin de zaak gekomen is, zeer waarschijnlijk zonder schriftelijk weder-antwoord zouden blijven. Zij hebben daarom, de bedoelde antwoorden der regering voor kennisgeving aannemende, zich voorbehouden, om bij de openbare beraadslagingen op al de punten terug te komen, in welke hunne bezwaren tegen de onderhavige begrootingen over 1842 en 1843 vooral gelegen zijn. Een lid der derde afdeeling, van wien de vraag en opmerking afkomstig was, bij de XLIVste afdeeling van het Vde hoofdstuk door deze afdeeling gemaakt, en waaromtrent de minister, bl. 58, zegt, dat men zich het bedoelde geval niet herinnert, bragt hieromtrent het volgende in het midden:

Tot meer bepaalde aanduiding der opmerking, gemaakt, dat aan directeuren van fabrieken, voor welke eerst gelden waren voorgeschoten, en die later voor rekening van 's lands kas zijn voortgezet geworden, traktementen zijn uitbetaald, ja, dat zelfs zoodanige bezoldigingen nog gedaan worden, hoewel de fabrieken sedert lang stilstaan, moge strekken, dat voor weinige jaren door zekeren *Bruinsma* te Leeuwarden is gesticht en in werking gebragt eene uitgebreide fabriek, tot aanmaak van katoenen stoffen; dat al zeer spoedig de zaken in de war liepen en alle betaling werd afgewezen, ten gevolge waarvan, bij regterlijk vonnis, de man werd verklaard te zijn in staat van faillissement; dat, bij de oproeping van de crediteuren des boedels en verificatie van schulden, het bleek dat het gouvernement de aanzienlijkste schuldeischer was, zoo men meent voor ruim 40 duizend gulden; dat bij een contract van *unie* tusschen de crediteuren, waarbij het gouvernement door den gouverneur der provincie werd vertegenwoordigd, met den failliet een accoord is getroffen tegen betaling van 30 of meer of minder ten honderd, welker uitbetaling het gouvernement weder heeft gegarandeerd en voorzeker zal hebben geëffectueerd; dat daarop, onder toevoorzigt of opperdirectie van twee daartoe door het gouvernement aangestelde personen, door den failliet de werkzaamheden weder zijn hervat en aan dezen, bij onderlinge overeenkomst tusschen het gouvernement en den failliet, eene vaste jaarlijksche bezoldiging van plus minus 2000 gulden is toegezegd; dat, na verloop van eettelijke maanden, het werk geheel heeft moeten worden gestaakt en de fabrijk is gesloten, zonder dat aan het uitgestrekte gebouw tot heden eenige bestemming is gegeven en de gefailleerde directeur evenwel steeds zijne jaarwedde is blijven genieten, ja, zoo men zich niet bedriegt, dezelve nog niet lang geleden is verhoogd.

De *vierde* afdeeling heeft, na ernstige overweging, vermeend te moeten te kennen geven, dat over het

algemeen de zwarigheden, welke zoo duidelijk in de processen-verbaal der afdeelingen zijn uiteengezet, niet zijn weggenomen, en dat bepaaldelijk de hoofdbedenking, om tot vereenvoudiging en bezuiniging over te gaan, niet slechts is voorbijgezien, maar dat men zelfs, in strijd met reeds aangenomen beginselen, eene doorgaande neiging tot verhooging der staatsuitgaven heeft opgemerkt, waartegen de vierde afdeeling zich met allen nadruk moet verzetten.

De *vijfde* afdeeling oordeelde het onnoodig, de eenmaal geopperde bezwaren, wier oplossing zij in de antwoorden niet aangetroffen heeft, te herhalen, en bepaalde zich dus, met in het algemeen te kennen te geven, dat zij zich verpligt vond te blijven volharden bij haar eenmaal geuit gevoelen, in zoo ver zij deswege de vereischte inlichtingen niet erlangd heeft. Zoo is het al dadelijk opgemerkt door die leden, die verklaard hadden de tegenwoordige aanbieding der tweejarige begrooting voor ontijdig te houden, omdat zij op een tijdstip aangeboden is, hetwelk de volledige overweging van dezelve onmogelijk maakt, omdat de met de regering opgerezen geschilpunten vóór dien tijd behoorden opgeruimd te worden, en omdat het regeringsstelsel de vereischte vastheid mist: — dat de regering zich niet ingelaten heeft met de beantwoording dezer bedenking, maar zich bepaald heeft met de opmerking, dat de gedane voordragt der begrooting niet tegen de uitdrukkelijke bepalingen der grondwet strijdt.

Evenzeer heeft de gedane opmerking, dat de beide eerste hoofdstukken der begrooting onder een departement van algemeen bestuur behoorden gerangschikt te worden, ten einde in dit opzigt aan de voorschriften der grondwet te voldoen, geene genoegzame toelichting erlangd, door de verklaring dat de minister van financiën de comptabele aansprakelijkheid te dien aanzien op zich neemt. Hierdoor toch is het des te duidelijker uitgekomen, dat geene volledige verantwoordelijkheid, als bij de grondwet wordt gevorderd, op eenig hoofd van een departement zou rusten, hetgeen de noodzakelijkheid der indeeling van die hoofdstukken onder een bijzonder departement bevestigt.

Ook bij de beschouwing der beantwoording van de bedenkingen over de bijzondere hoofdstukken der begrooting, is het aan de vijfde afdeeling gebleken, dat vele opgegevene punten van bezwaar met stilzwijgen zijn voorbijgegaan. Zoo is bij het IVde hoofdstuk, over het departement van justitie, niets gezegd over de redenen, uit hoofde van welke de vervulling van de betrekking van tweeden avokaat-generaal bij den Hoogen Raad, ofschoon bij de wet bevolen, niet tot stand is gekomen, en uit welken hoofde de toekenning van buitengewone toelage uit de schatkist aan regterlijke ambtenaren, wier bezoldiging bij de wet bepaald is, kan worden geregtvaardigd.

De leden der vijfde afdeeling, die ter gelegenheid van het hoofdstuk voor het departement van binnenlandsche zaken, de opmerking gemaakt hadden, dat de gouverneur van Noord-Braband, als zijnde niet in dit rijk maar in België geboren, de vereischten niet bezit van geboren Nederlander, die tot de bekleeding der aan hem opgedragen betrekking gevorderd wordt, vonden zich ook verpligt te kennen te geven, dat dit bezwaar niet door te verwijzen naar hetgeen bevorens hierover is kenbaar geweest, opgeheven is; en zij moesten tevens hierbij opmerken, dat, het hun gebleken zijnde, dat deze betrekking op eene tegen de grondwet strijdige wijze vervuld is, hieruit zou voortvloeijen, dat zij, bij het goedkeuren der voorgedragen uitgaaf, hun zegel zouden hechten aan deze ongrondwettige handeling, hetgeen voorzeker niet van hen kan gevergd worden.

De vijfde afdeeling bleef volharden bij hare gemaakte opmerking, dat de verlangde besparing, welke voortvloeijen moest uit de zamensmelting van verschillende administratiën, zoo als die der nationale nijverheid en der opperhoutvesterij met het departement van binnenlandsche zaken, haar niet voorkwam op eene voldoende wijze te zijn tot stand gebragt, als ook dat het wenschelijk is dat de kosten voor het bestuur van het hertogdom Limburg worden teruggebragt tot het beloop hetwelk voor andere provinciën van die uitgestrektheid toegestaan is. Zij miste de verlangde inlichting over de noodzakelijkheid van het bestaan van een inspecteur-generaal voor den waterstaat, en zij bleef aandringen op de reeds vroeger voorgestelde opheffing, of althans minder kostbare inrigting, van het Nederlandsche Instituut, waarvan zij de terugbrenging op denzelfden voet als de overige geleerde maatschappijen zijn ingerigt, doelmatig zou oordeelen.

Betreffende het departement van marine is door eenige leden der vijfde afdeeling opgemerkt, dat zij wel genegen zijn om de uitgaven goed te keuren, die gevorderd worden voor het onderhoud van het zeewezen maar dat zij zich bezwaard vinden om hunne inwilliging te verleenen tot de instandhouding der kostbare maritime etablissementen. Zij vermeenden dus op nieuw te moeten aandringen op eene vermindering dier instellingen, en zij oordeelden dat het etablissement van Vlissingen, in zooverre hetzelve tot aanbouw van schepen dient, zou kunnen gemist worden, zoo als ook het aanhouden van de werf te Rotterdam op den tegenwoordigen voet hun niet noodzakelijk voorkomt. In welk gevoelen echter twee leden verklaarden niet te deelen.

Verscheiden leden derzelfde afdeeling achtten zich bij het IXde hoofdstuk verpligt op nieuw hun verlangen kenbaar te maken, dat eene herziening van de pensioenstelsten ondernomen mogt worden en de aanleiding opleveren tot eene aanmerkelijke vermindering van het bedrag der toegestane jaargelden, wachtgelden en toelagen. Zij konden te dien aanzien niet deelen in het gevoelen van de regering geuit, dat, ten gevolge der getroffen voorzieningen, eenig verkregen regt op het behoud van het pensioen zou daargesteld zijn; maar zij oordeelden dat de regelen, in het wets-ontwerp op de pensioenen voorgedragen, bij de daarstelling derzelven, tot leiddraad zouden kunnen verstrekken om tot eene sinds lang gewenschte inkorting der bestaande over te gaan. Zij konden ook niet nalaten op nieuw hun gevoelen uit te drukken, dat de kosten van het departement van financiën te hoog opgedreven zijn, om op den duur op dien voet volgehouden te worden. Zij hebben met genoegen uit de bekomen antwoorden vernomen, dat het werk der hermunting, welker noodzakelijkheid sedert zoo lang erkend is, eindelijk zal worden ondernomen; maar zij geloofden dat dit gevoegelijk tot stand zal kunnen worden gebragt door de vereischte uitbreiding te geven aan de muntgebouwen, te Utrecht voorhanden. Zij betwijfelen zeer, of de duurzame vestiging eener nieuwe en veel grootere munt te Amsterdam, wegens deze hermunting, welke volgens het gevoelen der regering in den kortst mogelijken tijd moet afloopen, geen noodelooze kosten zal te weeg brengen; en zij moesten althans aandringen op de vermijding van zoodanige uitgaven voor de vestiging eener nieuwe munt, dewijl het door de ondervinding gebleken is, dat de bestaande aan de behoeften ten volle voldoet en de voorgenomen hermunting, als zijnde slechts een voorbijgaande maatregel, geene voortdurende inrigting op eene uitgebreidere schaal dan de tegenwoordige vordert.

De leden der vijfde afdeeling, die van gevoelen waren, dat het laatste hoofdstuk, *van onvoorziene uitgaven*, niet in overeenstemming met de grondwet kon worden gebragt, bleven bij dit gevoelen, niettegenstaande de gegeven antwoorden, volharden; en onderscheiden leden betuigden tevens, dat het bedrag der aangevraagde som hun te hoog gesteld voorkwam, vooral omdat verschillende posten, die vroeger hieruit betaald werden, thans niet meer daaruit gevonden behoeven te worden, als op de begrooting uitgetrokken zijnde.

Advertentiën.

De Notaris *KOLFSCHOTEN*, te *Arnhem*, zal, op Vrijdag den 26sten November 1841, des avonds ten 6 ure, in het *Hof van Holland*, in de Weverstraat te *Arnhem*, finaal verkoopen:

1° Den in de *Arnhemsche Courant* van den 19den October en den 6den November jl. in het breede omschreven BOUWHOF, *Bouwmansgoed*, onder *Lehr* en *Lathum*; groot 28 Bunders, 11 Roeden en 80 Ellen; bij inzet gebragt op . . . . . ƒ 14,100.

2°. Eene HYPOTHECAIRE SCHULDVORDERING, groot ƒ 1300, rentende 2½ pCt. gevestigd in eene Hofstede te *Zevenaar*.

3°. Een AANDEEL IN DE NEGOTIATIE wegens het aanleggen van het Kanaal op *Hasselt* en de *Dedems-vaart*, groot ƒ 1000, rentende 5 pCt.

4°. Eene OBLIGATIE ten laste de Stad *Arnhem*, groot ƒ 200, rentende 4 pCt.

en 5°. Eene DITO, ten laste der *Societeit in de Menthensteeg*, te *Arnhem*, groot ƒ 100.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij genoemden Notaris.

† † † De Griffier *H. BAKE EVERST*, † † te *Apeldoorn*, zal, namens den Hoog Wel † Geboren Heer *H. J. BARON SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE*, te *Apeldoorn*, op Dingsdag den 23sten November 1841, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *F. DIKSCHEI*, aan de Vaart te *Apeldoorn*, publiek verkoopen:

Omtrent 70 perceelen Zware EIKEN-, BEUKEN- en DENNENBOOMEN, waaronder *Gevelde*, *Drooge* en *Zware* Eiken Boomen; alles in perceelen en massa's, staande en gelegen op de Buitenplaats *Welgelegen*, te *Apeldoorn*, alwaar ook de aanwijzing te bekomen is.

† † † *J. A. TROONSEN*, te *Neerbosch*, is voornemens, om op Dingsdag den 23sten November 1841, des namiddags ten 1 ure, ten zijnen huize te *Neerbosch*, finaal te verkoopen:

Ruim *twee honderd* stuks, extra schoone EIKENBOOMEN, geschikt voor MOLENWERK, SCHEEPS- en TIMMERHOUT en bijzonder voor BERGROEDEN; staande in den *Bloedakker* en *Meihorst*, bij den Tol, onder *Neerbosch*.

† † † Volgens akte, den 13den November 1841 † † voor Mr. *W. H. TAAIJ*, Notaris te *Arnhem*, gepasseerd, hebben *DERK STIJNTJES* en *GUILLEAUME PIERRE HENRI COUREN*, te *Arnhem*, de tusschen hen bestaan hebbende VENNOOTSCHAP, onder de firma van »*D. STIJNTJES & COMP.*" voor den HANDEL IN THEE, KOFFIJ, KRUIDENIERSWAREN en andere gewoonlijk daarmede verbonden Artikelen, op den 18den April 1841 ONTBONDEN, om te rekenen van dien dag te eindigen.

Eene bijzondere gelegenheid.

Door sterfgeval zijn in HUUR te bekomen, om te aanvaarden 1°. Mei 1842, *zes* BOVEN- en *vier* BENEDEN-KAMERS, naar verkiezing *gemeubileerd* of *ongemeubileerd*, in een Huis, staande te *Velp* aan den Straatweg, op het vrolijkste gedeelte van het Dorp. — Adres in persoon, of met vrachtvrije brieven ten Kantore van den Notaris *VON ROSENTHAL*, aldaar.

Wordt gevraagd, voor de zes Zomermaanden, om met *April* of *Mei* 1842 te aanvaarden, in de omstreken van *Arnhem*, *Velp* of *Rozendaal*, een ZOMERVERBLIJF met *zes* of *zeven* Kamers en verdere Gemakken.

Adres, *Brieven franco*, bij den Drukker dezer, onder Letter G.

J. VAN ZOEST, op Schoolplaats te *Arnhem*, berigt het geëerd publiek, dat hij, even buiten de Velper-Barrière, eene wel gesorteerde BOOM-KWEEKERIJ heeft aangelegd; zoo dat bij hem te bekomen zijn eene menigte diverse Engelsche en GEBLOEM-HEESTERS WASSEN, alsmede allerhande soorten van VRUCHTBOOMEN, op differente manieren gekweekt. — Ook zijn ten zijnen huize te bekomen verschillende soorten van RIETMATTEN van 3 tot 8 banden, en 4-Els MOSCOVISCHE MATTEN: alles tegen zeer billijke prijzen. — Verzoekt een ieders gunst en recommandatie, belovende eene vlugge en promte bediening.

TE KOOP:

Een 2½ jarige ZWARTE HIT, mak in alle Tuigen. — Een gegoten, geslepen, Brusselsche KOLOM-KAGCHEL, geschikt voor de grootste Zaal. — Eenige duizenden Zware BEUKEN-FARCEELEN. — Een en ander te zien en te bevragen bij *E. LOFMAN*, in het Singel te *Arnhem*.

*** Er is onlangs van de persgekomen bij de *GEBROEDERS PLOEM*, te *Maastricht*:

REKENKUNST *ten gebruike bij het openbaar onderwijs*, door *J. B. WEIJS*, Professor voor de Wiskunde aan het Athenæum te *Maastricht*, groot 8o. velin papier . . . . ƒ 2,00.

Het gebruik van dit Leerboek aan gemeld Athenæum, of meer andere gestichten van onderwijs, heeft alle voldoende bewijzen opgeleverd, dat hetzelve niet alleen aan de behoeften van den hedendaagschen tijd beantwoordt; maar ook voor den Leeraar zoo wel als voor den Leerling meer gemak aanbiedt dan eenig der thans over hetzelfde onderwerp bestaande werken.

De theorie en de goede keuze der toepassingen op de verschillende, welke in verheid, den koophandel, en vele andere zaken, of in het dagelijksch leven voorkomen, zijn zoo doelmatig en zoo makkelijk als mogelijk om het denkvermogen der jongelieden te ontwikkelen en hun oordeel te scherpen, ten einde snelle en wezenlijke vorderingen in de overige takken der wiskunde te maken.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 17 Nov. 2 El 5 Palm 5 Duim; gew. 35 Duim; gev. 0 D.

Prijs-Courant der Effecten.

DINGSDAG, 16 NOVEMBER.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers van 1/4 .
NEDERL., Werk. Schuld à 2½ pCt.	51		
Dito Dito . . » 5 »	$93\frac{11}{16}$		
Uitgestelde Schuld . . » »			25¾
Kansbiljetten . . . . . ƒ	25⅛	$25\frac{5}{16}$	90¼
Amortisatie-Syndicaat. à 4½ pCt.	90½	90⅝	
Dito Dito . » 3½ »	76⅜		
Handelmaatschappij . » 4½ »	155⅜		
Nieuwe Dito . . . » 4½ »			
Dito Dito 1837 . » 4½ »			
Oostindische Leening » 5 »	97¾		
Spoorweg Haarlem . . »			
Aand. Rijn-Spoorweg . » 4½ »			
FRANKR. Inschrijv. G.B. » 3 »			20¼ à ⅜
SPANJE. Leening *Ardoins* » 5 »	20¼	$20\frac{5}{16}$	
Dito onbep. stukk. . » 5 »			
Passive . . . . »			
Deferred . . . . »			
Fransche Uitgestelde »	$4\frac{13}{16}$		
PORTUGAL. Oblig. te Lond. » 3 »			
RUSL. *H. & C.* 1798, 1816. » 5 »	105½		
Dito 1828, 1829 . . » 5 »	105⅝		
Dito 1831, 1833 . . . » 5 »	98½	86⅞	
Oblig. bij *Hope* . . . » 4 »	$86\frac{13}{16}$		
Oblig. te Londen . . . » 5 »			
Dito te Hamburg. . . » 5 »			
Inschrijving in Assign. » 6 »			
Certific. van dite. . . » 6 »	68⅞		
POLEN. Aandeel. à fl 300 » ƒ		¼	
Dito à fl 500 » »	143		
OOSTENR. Aand. à fl. 100 » ƒ			
Dito à fl 250 . . . . » »			
Metalliek . . . . » 5 »	105¼		
Dito . . . . » 2½ »			
BRAZILIE. Dito dito » 5 »	64⅞		

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.